

Jari Kähkönen

Reservinsivarin loppusota

Jari Kähkönen

Reservinsivarin loppusota

Kipakan antimilitaristisia esseitä yleisen
asevelvollisuuden (toivottavasti) viimeisiltä ajoilta

© 2019 Jari Kähkönen

Kustantaja: BoD – Books on Demand,

Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt,

Saksa

ISBN: 978-952-80-0741-8

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	4
Johdanto	5
Ensimmäinen osa: Kaikkihan tässä militaristeja olla, myönnettiin tai ei	
Suomen kansan perusmyytit ja valheet	15
Epänormaalin normaalistamisen normipaine	25
Ja mikähän olet itse vakaumukseltasi?	37
Toinen osa: Ylevyys kateissa ja muita nykypäivän ongelmia	
Yleistä tässä on enää pelkkä nimi	52
Poikkeusryhmiä ja ryhmien poikkeuksia	62
Armeijan käyminen vaarantaa terveytesi sekä tulevaisuutesi	
Kolmas osa: Tulevaisuus	
Kuitenkin PTR ottaa ensi-iskun vastaan	87
Maanpuolustustahto on myytti	96
Yleisen asevelvollisuuden viimeiset villitykset	110
Jälkisanat	122

Johdanto

Luulin, että armeija oli unohtanut minut. Ensireaktioni tornikirjeeseen kädessäni muuan lumisen kylmän kevättalven pimeänä perjantai-iltana vuonna 2018 oli, ettei tuolla vieraan maakunnan aluetoimistolla pitäisi olla minulle mitään asiaa. Kaikki oli muuttunut; kertausharjoituskäskytkin kulkevat tavallisessa postissa.

Siitä alkoi likipitään puolen vuoden koettelemus. Se päättyi ennätyskuumaa kesää ennakoivana helletiestaina puoliltapäivin; ensin erosin reservistä byrokraattisesti lomakkeella, ja sitten julkisesti kirjoituksella Karjalaisen yleisönosastossa. Olen aseistakieltäytyjä, täydennyspalvelusvelvollinen ja reservinsivari.

Saattaa kaikessa rehellisyydessä sanoa, että jotain oli tapahtunut; armeija teki minulle jotain. Ensin se ei tehnyt sitä mitä piti ja kun asiasta sanottiin, edustajansa vain vinoilivat sekä yrittivät juoksuttaa. Lyhyeen tiivistettynä käyty paperisota meni seuraavasti: käskyhakemus-oikaisuvaatimus-valitus-laillisuuskantelu.

Läpi käytiin kertausharjoituksen vääpeli, käskyn antanut aluetoimisto, kotipaikan aluetoimisto, pääesikunta, kutsunta-asiain keskuslautakunta, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia ja Tietosuojavaltuutetun toimisto. Viimeistä puuttuu vieläkin; valmiiksi ei saatu koskaan tyhjänpäiväistä mitättömyyttä enempää.

Enempää en aio kirjoittaa itsestäni enkä kokemuksistani muuten kuin satunnaisesti. Luette sitten koko jutun kaikessa värikkyydessään nimien sekä arvostelujen kera muistelmistani. Tämä kirja tulee käsittelemään suurempia asioita, armeijaa kokonaisuutena ja yleisen asevelvollisuuden elinkelpoisuutta tulevana aikana.

Onko joillain sihteereillä, upseereilla tai sotilaslakihenkilöillä edes mitään merkitystä? Tuskinpa. Tietynlaisella soveltuvuudella ja pätevyydellä haetaan armeijan palvelukseen eivätkä jotkut toiset muualla selviytyisikään. Sellaiset eläjät eivät suuremmin tunne häpeää tai opi uutta, joten heidät on paras ohittaa maininnatta.

Vuonna 2018 elettiin puolustusvoimain tai ihan vain pv:n satavuotisjuhlaa, mutta en minä sen kunniaksi eronnut reservistä 21 vuoden jälkeen. Eikä tämä kirja ole 101-vuotislahjakaan. Se kirjoitetaan, koska virallisen Suomen puheet ja todellisuus asevelvollisuusjärjestelmän lattiatasolla poikkeavat toisistaan jyrkästi.

Olkoon siis viimeinen kerta, kun käytän edellisiä p-sanoja ellei vahinko satu tai pakko toisin määrää. Miksi sanoisin armeijaa sisäsiistillä virastonimellä, kun se kuitenkin on niin siivoton ja virastokin vain korkeintaan ulkoisesti? En ainakaan tahdo mainostaa armeijaa, sillä siksi suuresti epäilen nyt sen olemassaolon oikeutusta.

Tituleeraan itseäni reservinsivariiksi tarkoituksellisesti. Ensiksi teen pilkkaa joutavasta ja suorastaan aivan rivosta tavasta lainata sotilasslangia yleiskieleemme. Toiseksi otan näin omistukseeni termin sivari, joka on historian tuntevalle ja vähänkään asioita ajattelevalle melko kaksimielisesti sanottu ihan pelkäksi hellittelysanaksi.

Viimesijassa osoitan omalta osaltani, että olen kieltäytynyt aseista nimenomaan reserviläisenä. Kyllä vain, kävin armeijan, olin kerran aiemmin kertausharjoituksessa ja olin samanlainen militaristi eli sotilaskiihkoilija kuin muutkin suomalaiset. Kunnes minulle tuli aihetta ajatella asioita uudestaan.

Armeija tarjosi minulle elämäkatsomuksellisen kriisin, jossa oli niin lähtökohta, kärjistymispiste kuin sekin hetki missä ajatukset muuttuvat tyystin toisenlaisiksi. Sanon loppusota, koska en todellakaan ole varauksettoman ihastunut osakseni tulleeeseen puhteeseen. Olisi sitä ollut fiksumpiakin kirjan aiheita, epäilemättä.

Vikaa on maapuolustuksemme kokonaisuudessa. Armeija ylipäättään muodostaa maassamme kummallisen ja poikkeavan luontotyypin, jossa viihtyvät vain täysin omanlaisensa eläimet. Suurimpana tukipönnkänään mokomallakin ”paratiisilla” on lakimääräisellä rangaistuksenuhkalla tehostettu niin sanottu yleinen asevelvollisuus.

Oikeasti paratiisi ei kuitenkaan ole kuin itsevaltaisella johtajuudella maailmasta erotettu käyttäytymistieteellinen koelaboratorio, jonka mahdollisesti alunperin hyvinkin asiallinen ja tarkoitustaan vastaava toiminta on sittemmin karannut täysin käsistä. Jotkut eivät käsitä tätä ja toiset vain sitkeästi kieltävät totuuden.

Siksi asiasta piti kirjoittaa essee eli pohdinta, josta taisi kyllä sittenkin tulla lähinnä pamfletti eli kiistakirjoitus. En näet jaa ajatusta, että kukaan joka ei joko käsitä totuutta tai tarkoituksellisesti kieltää sen, ansaitsee tulla kohdatuksi asiapohjalta ja saada mahdollisuuden tehdä väitteensä rauhassa. Kunnioitus on kateissa, syystäkin.

Tässäkin asiani ja minä itse eroamme toisistamme. Kokemuksistani huolimatta en aio esineellistää itseäni uteliaisuuden ja vahingonilon kohteeksi. En käy selittämään, että minua tulee ymmärtää, suvaita sekä tehdä vuokseni erityisjärjestelyjä että ”kelpaisin mieheksi miesten lailla”. Piditte siitä tai ette, otan paikkani ja käytän puheenvuoroni.

Sitäpaitsi Suomen julkinen tila on täysi puheenvuoroja, joissa ollaan vastakkaista mieltä. Ja liekö tällä vuosituhallannella ole mennyt vuottakaan, ettei jonkunsortin varusmieskoulutus omi ohjelmakartan parasta aikaa itselleen kuukausitolkulla, kun jotain tosi-tv:ksikin mainittua sisältöä vyörytetään eteemme tuutin täydeltä?

Kauniisti sanottuna, niin syvästi armeijamyönteisen ajattelun läpitunkema maa Suomi yksinkertaisesti vain on. Se, joka ei joko ole tai vähintäänkin puolihaluttomasti hytky muiden mukana, suljetaan ulkopuolelle missä saa itse valita ryhtyykö kykenemättömäksi sääliöksi vai pinnaavaksi luikuriksi. Torjun molemmat tyypittelyt.

Armeijasta ja asevelvollisuudesta ei yksinkertaisesti pystytä keskustelemaan asiallisesti sekä kunnioittavasti. Sitä kukaan ei edes halua; sotilaskiihkoilijat, jotka kuvittelevat olevansa se vahvempi osapuoli, luulevat voivansa määrätä kaikesta muutenkin. He haluavat aseistakieltäytyjien katoavan hiljaa, tavalla tai toisella.

Sotilaskiihkoilu on kova sana, mutta väitän että se on nyt täysin paikallaan. Näen tämän filosofi Slavoj Zizekin ajatusta lainaten sanottuna väkivaltana, jota on Suomessa harjoitettu niin kauan, että useimmat ihmiset ovat sokeutuneet sille. Siitä on tullut täydellisesti ulkoaopittu itsestäänselvyys, minkä toistamista ei edes tajuta.

Nyt puhutaan kuitenkin merkittävästä yleisestä edusta, koko maamme tulevaisuudesta ja onnesta. Näin vakavan asian edessä mahdollinen rumakin sana sallitaan, eikä sille voida antaa kummoistakaan painoarvoa, jos joku loukkaantuu. On yhtä samantekevää, että loukkaannutaanko maan, armeijan vai oman itsensa puolesta.

Suomi on kansanvaltaisesti hallittu oikeusvaltio, vapaa maa. Täällä ei yksinkertaisesti ole tilaa sotilaskiihkoilulle. Se ei käy laatuun sen paremmin ihmisten keskinäisissä suhteissa kuin julkisessa toiminnassakaan. Ei voida sietää, että armeijan asettaa oletusarvot, joiden ympärillä koko yhteiskunta toimii.

Miksi me, ja tarkoitan nyt meitä kaikkia suomalaisia yhtenä joukkona, siedämme tällaista lähinnä sotilasdiktatuuriin kuuluvaa kummallista pelleilyä? Kun käsittääkseni Suomi ei vielä ole edes kaikkivaltiaan virkavallan hallitsema epävapaa maakaan, ja siitä viimeisimmästä sotilasmiehityksestäkin piti olla jo yli sata vuotta aikaa.

Ymmärrän, että ikävien asioiden puheeksiottaminen saattaa harmittaa montaa sellaistaakin, jota koko aihe ei liikuta mitenkään. Voin vain todeta, että kirjoittaminen kuvaa todellista maailmaa ja jos kuva ei miellytä, niin silloin on maailman asia muuttua paremmaksi. Sellaista se vain on, vapaassa maassa.

Tämän kirjan kirjoitustyö alkoi vuonna 2019 sattumanvaraisesti samana iltana, kun Eduskunta päätti kumota Jehovan todistajien lakimääräisen erivapauden olla suorittamatta minkäänmuotoista asevelvollisuutta. Yllätys päätös ei ollut, niin monta ”sortumavaroitusta” asiasta annettiin jo kohta vuosikymmenen ajan.

Tavallinen keski-ikäinen suomalaismies joutui melkoiseen pyörytykseen saatuaan kertausharjoituskäskyn. Siinä meni uusiksi maailmankatsomuskin, kun osoittautui ettei kerran hät'hätää täysi-ikäisenä tehty valinta kannakaan kuusikymppiseksi asti. Miten se olisi ollut mahdollistakaan?

Suomi nojaa yhä yleiseen asevelvollisuuteen ja laajaan koulutettuun reserviin, mutta ei kuitenkaan enää kovinkaan vakaasti ja levollisesti. Sen havaitsee esimerkiksi julkisessa keskustelussa juuri reservinsivareista lauotuista kommenteista.

Reservinsivarin loppusota oli alunperin ironinen heitto, mikä myös valikoitui nimeksi kirjantäydelle aseellista maanpuolustusta käsitteleviä esseitä.

